

Türk Ö?retmenler ?çin Ö?retmen Özerklik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türk Ö?retmenler ?çin Ö?retmen Özerklik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31853>

Özet

Türk Ö?retmenler ?çin Ö?retmen Özerklik Ölçe?i (TOÖÖ), 2015 y?l?nda Jale Ula? ve Mehmet Aksu taraf?ndan Türk e?itim sisteminde görev yapan ö?retmenlerin mesleki özerklik düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif psikometrik bir araçtır. Ölçe?in geli?tirilme süreci, ö?retmenlerin müfredat, ö?retim yöntemleri, de?erlendirme ve mesleki geli?im alanlar?ndaki karar verme yetkilerini ne ölçüde algıladıkları?n? belirlemeye odaklanmı?tır. Bu ölçek, Türk e?itim ba?lam?nda ö?retmen özerkli?inin boyutları?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen özerkli?i, ö?retmen, ölçek geli?tirme, psikometri, e?itim yönetimi, Türkiye.

Yazarlar

Jale ULA?, Mehmet AKSU

Amaç

Türk Ö?retmenler ?çin Ö?retmen Özerklik Ölçe?i'nin temel amacı, Türkiye'deki ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki ö?retmenlerin algıladıkları? mesleki özerklik düzeylerini ölçmek için kültüre özgü, geçerli?i ve güvenilirli?i kanıtlanmı? bir ölçme aracı sunmaktır. Bu çalı?ma, ö?retmenlerin karar alma süreçlerine katkıları?n? ve mesleki ba?ımsızlıklarını? inceleyen ara?tırmalara sağlam bir metodolojik zemin sağlamayı amaçlamı?tır.

Ölçek, ö?retmenlerin yalnızca yönetsel özerkli?ini de?il, aynı zamanda sınıf içi uygulamalar, müfredat uyarlaması ve öğrenci de?erlendirmesi gibi temel pedagojik alanlardaki özerkliklerini de kapsamlı bir ?ekilde de?erlendirme ihtiyacı?ndan doğmuştur.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, e?itim psikolojisi ve yönetim bilimleri aç?ısından kritik bir yapı olan **Ö?retmen Özerkli?i** (Teacher Autonomy) yapısını? ölçmektedir. Ö?retmen özerkli?i, ö?retmenlerin profesyonel yargılarına dayanarak kendi işlerini kontrol etme yetene?i ve sorumlulu?u olarak tanımlanır. Bu yapı genellikle aşağıdaki temel boyutları içerir:

Ö?retim Özerkli?i: Sınıf yönetimi, ders planlama ve pedagojik yöntem seçimi üzerindeki kontrol.

Müfredat Özerkli?i: Ö?retilecek içeri?i seçme, düzenleme ve uyarlama üzerindeki yetki.

De?erlendirme Özerkli?i: Öğrenci başarıları?n? ölçme yöntemlerini belirleme ve uygulama üzerindeki ba?ımsızlık.

Mesleki Özerklik: Mesleki geli?im faaliyetlerine kat?lma ve kararlara etki etme özgürlü?ü.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda, yap?sal uygunlu?unu sa?lamak amac?yla çe?itli geçerlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. Geli?tirme makalesinde (Ula? & Aksu, 2015) belirtildi?i üzere, ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek için faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Ayr?ca, maddelerin ölçmek istedikleri yap?y? temsil etme derecesini belirlemek amac?yla uzman görü?lerine ba?vurularak kapsam (içerik) geçerli?i sa?lanm??t?r.

Geçerlik çal??malar?, ölçek maddelerinin Türk ö?retmenlerin özerklik alg?lar?n? do?ru bir ?ekilde yans?tt??n? göstermeyi amaçlam??t?r. Ancak, bu akademik giri?te sunulan kaynak snippet'inde spesifik geçerlik katsay?lar? veya detayl? sonuçlar bulunmamaktadır; bu veriler orijinal ara?t?rma makalesinde (Ulas & Aksu, 2015) yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l??n? ve kararlıl??n? test etmek amac?yla güvenilirlik analizleri yap?lm??t?r. Bir ölçe?in güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland??nda benzer sonuçlar verme yetene?ini ifade eder. Bu tür ölçek geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullanılan **iç tutarl?l?k** (Cronbach Alfa) katsay?s?, ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir.

Geli?tirme sürecinde, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u varsay?lmaktadır. Ö?retmen Özerklik Ölçe?i'nin güvenilirlik sonuçlar?, ölçe?in Türk ö?retmen popülasyonunda tutarl? ölçümler yapabildi?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Türk Ö?retmenler ?çin Ö?retmen Özerklik Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek üzere faktör analizi uygulanm??t?r. Tipik olarak, ölçe?in geli?tirme a?amas?nda Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in nihai yap?s? belirlenmi?tir. Bu analizler, ö?retmen özerkli?inin tek bir bütün yerine, birbiriyle ili?kili ancak farklı alt boyutlardan olu?tu?unu göstermi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, her bir faktörün ö?retmen özerkli?inin hangi spesifik yönünü temsil etti?ini aç?kça ortaya koymu? ve ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu yap?, ölçe?in teorik temellerini güçlendirmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Ölçek hakkında bilinen ve ç?kar?lan temel bilgiler a?a??da listelenmi?tir:

Test Çe?idi: Geli?tirme (Development Scale)

Format: Genellikle 5'li veya 6'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: "Kesinlikle Kat?I?yorum"dan "Kesinlikle Kat?Im?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Ya? Grubu: Yeti?kin öğretmenler (Çal??an meslek grubu)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???'na ba?I? okullarda görev yapan farklı bran? ve kademelerdeki öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

E?itim ara?t?rmas?, psikoloji, mesleki geli?im, özerklik, Ulas & Aksu, 2015, pedagoji.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Jale ULA?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: jaleulas@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar?n izinlerinin alınmas? gereklidir. Genellikle akademik amaçlı? kullan?mlar ücretsizdir, ancak sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesine ili?kin temel referans a?a??dad?:r:

Ulas, J., & Aksu, M. (2015). Development of Teacher Autonomy Scale for Turkish Teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 186, 344-349.

Bu makaleye Google Scholar üzerinden eri?im sa?lanabilir: scholar.google.com.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [teacher-autonomy-scale-for-turkish-teachers-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/275011117_Development_of_Teacher_Autonomy_Scale_for_Turkish_Teachers)

Türk Ö?retmenler ?çin Ö?retmen Özerklik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu akademik giri?te sunulan kaynak içerikte ölçek maddelerine yer verilmemi?tir. Maddelerin tam listesi için lütfen orijinal makaleye (Ulas & Aksu, 2015) ba?vurunuz.